

ÚJLAKI HANGOK

AZ ÚJLAKI KATOLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG LAPJA

X. évf. 1. szám

2005. JANUÁR

Úrjelenés

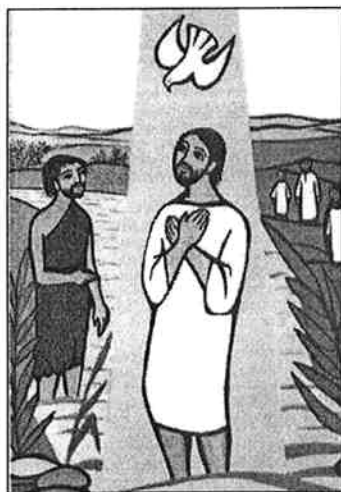
Állt a Jordán vizében Jézus,
Közösséget vállalt velünk,
Nem a fényes templomba ment,
A vízparton sok bűnös ült.

János keményen prédikált,
A lelkekben rezdült a húr:
Bűnbánatot kell tartani,
Mert itt ma megjelent az Úr!

Állt a Jordán vizében Jézus,
Alázattal hajtvá meg fejét,
János kezéből csordult a víz,
Felhők közül megnyílt az Ég.

„Ez az én szeretett Fiam,
Óbenne lelem kedvemet.”
Kiárad a mennyből a Lélek,
Az Atya–Fiú–szeretet.

Keglevich Lászlóné

Konok fohász

Kérek Uram egészséget
jókedvet és tisztességet
de ha nem adsz az se baj
kibírom én hajajaj
ha nem bírom nem élek
üdvösséget remélek
jobbod mellett adj helyet
dícsértessék szent neved
amen

Szaszovszky József

*Minden kedves
olvasónknak boldog új
esztendőt kívánunk!*

Év eleji miatyánk

*Mi Atyánk, aki a mennyekben vagy, szenteltessék meg a Te neved,
már most az év elején és egész éven át;
Jöjjön el a Te országod,
itt a mi országunkban is, ahol annyi a békétlenség mostanában;
Legyen meg a Te akaratod, miképpen a mennyben, úgy a földön is,
nekünk pedig adj kellő alázatot az elfogadáshoz,
és erősíts meg a kitaróbb közös imában;
Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma,
hiszen Te sokunknak jóval többet is adsz ennél, ezért adj
nyitott szívet annak meglátására, hol kell kezdednek lennünk;
És bocsásd meg a mi vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek,
hogy megbocsátóként és bocsánatot nyertként tiszta lappal
indulhassunk az új esztendőnek azokkal együtt,
akik megbántottak az elmúlt évben;
És ne vígy minket kísértésbe, de szabadíts meg a gonosztól,
a világ csábításaitól, minden hamis széptől-jótól,
hogy ez újesztendőben minden ügyeinkben
meg tudjuk különböztetni, ami igazán fontos,
ami előre viszi és szépíti lelkünket amen.*

Keglevich Lászlóné

Sternsingen, azaz betlehemezés osztrák és német módra

Máté evangéliuma beszél el a háromkirályok történetét. Erre az eseményre emlékeztetett a középkortól kezdve német nyelvterületen a *Sternsingen*-nek nevezett szokás, melynek során három személy a bibliai királyokat testesítette meg, és egy fényes csillaggal házról-házra járva beszéltek el ill. adták elő történetüket. Mindezt kéregetéssel fejezték be, amit az egyház egy idő múlva helytelennek talált és igyekezett betiltani a szokást – kevés eredménnyel. Végül fél évszázaddal ezelőtt a *Katholische Jungschar* nevű osztrák ifjúsági szervezet egy huszárvagással újrafogalmazta és az egyház számára is helyeslendővé tette a szokás célját: a kéregetés jótékony célú gyűjtéssé vált. 1954/55 telén első célként motorke-rekpárra gyűjtöttek egy ugandai misszionárius számára. Az eredmény jóval felülmulta a várakozást, pedig Ausztria ekkor még a nagyhatalmak által megszállt ország volt...

Németország nyugati részén 1958-ban alakult meg a *Kindermissionswerk Die Sternsinger*. 1961-től a Német Katolikus Ifjúsági Szövetség vette szárnyai alá *Aktion Dreikönigsingen* elnevezéssel. Az akció célja segélygyűjtés az ún. harmadik világ, azon belül is főként a gyermekek részére. Ezredvégi adatok szerint mintegy félmillió német fiatal vett részt benne, és több mint 54 millió márkát „énekel” össze. A szokás terjedőben van a szomszédos országokban is.

Ausztriában ma a 'csillagénekelés' a legjelentősebb gyűjtés a 'harmadik világ' számára. A Németországnál legalább tízszer kisebb országban évente 90.000 fiú és lány vesz részt – 30.000, főként fiatal felnőtt irányításával – az akcióban. Tavaly télen a Szentatya is fogadott egy salzburgi *sternsinger*-csoportot az ötvenedik gyűjtés alkalmából és méltatta vállalkozásuk missziós jellegét.

A *Katholische Jungschar* a most következő gyűjtésre hármas célt tűzött ki: Brazíliában a nincstelen parasztok földért folytatott harcának támogatása; a Fülöp-szigeteken a Manila szegénynegyedeiben élő, bántalmazott és kihasznált asszonyok és családjaik sorsának javítása; Kenyában a nairobi utcagyerekek kiemelése a nyomorból. Az akcióban részt vesz az osztrák plébániák 98%-a, így barátaink is a Feltámadt Jézusról nevezett dél-gráci plébánián. A jelentkező fiatalok három közös próbán vesznek részt, ahol begyakorolják szerepüket, a közös énekeket, jelmezt és igazolványt kapnak. A plébánia híveit tájékoztatják, ki mikor számíthat a háromkirályok látogatására.

Az osztrák *csillagénekelők* ötven év alatt mai értékben több mint 222 millió eurót énekeltek össze a világ szegényeinek. Gyűjtésük eredményét a *Dreikönigsaktion* nemzetközi segélyszervezet juttatja célba. Miközben tisztelettel adózunk osztrák barátaink adakozó és szervező készsége előtt, eltöprenghetünk a kérdésem: nekünk magunknak vajon milyen szerepet szánna a Gondviselés egy ilyen segélyezésben?

Szaszovszky József

Jubileum előtt

... besagtes Häusl, in ein Kirchlein ist umwandelt, und nach und nach mit einem Altar geziehret, und alle Zugehör zusammenbracht, und 30st November, als an dem Festag des heil. Apostels Andrea, die erste heilige Messe darinnen gelesen worden /:videtur hic fuisse Anno 1706:/

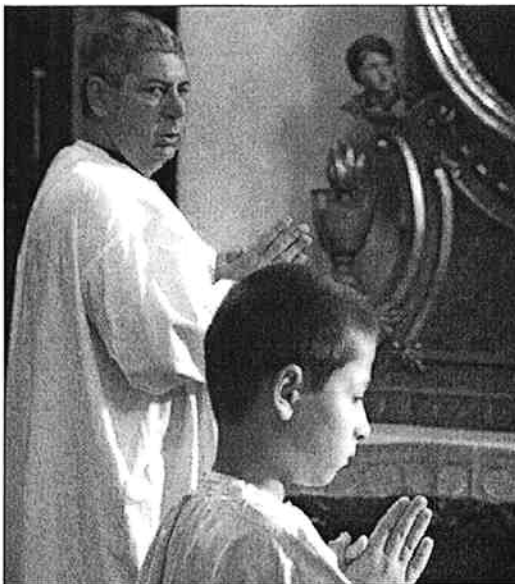
Kerek évfordulók közelednek Újlakon: nemsokára 300 éves lesz plébániánk, 250 éves templomunk. Mindkettő méltó a megemlékezésre. Érdekes visszagondolnunk azokra, akiknek közös lelki otthonunkat köszönhetjük, és jó lesz felhasználni ezt az alkalmat is lelki elmélyülésre.

A török kiverése után Buda és Óbuda közé telepített svábok a XVIII. század elején, háborús és járványos időkben egyre inkább szükségét érezték saját istenházának. Mint ismeretes, Janoschitz Mátyás kincstári futár és felesége 1705-ben új házukat telekkel együtt felajánlották templom céljára. Amint a plébániánk krónikájából mottóul választott idézet elmondja, az említett házikót templomocskává alakították át, szép sorjában oltárral díszítették és minden szükséges dolgot összehordtak, és november 30-án, azaz Szent András apostol ünnepén mutatták be benne az első szentmisét (úgy tűnik, ez 1706-ban történt). A templom a jelenlegi plébániaépület helyén állt, és néhány tucat hívőt tudott egyszerre befogadni.

Bár kétszer is bővítették a kis Kirchlein-t, szükségessé volt egy tágas templomépület emelése. Ez 1745-ben kezdődött és 1756-ban fejeződött be. 2006-ra esik tehát ez a második jubileum is, de mint a templomkapu fölé (1934-ben) vésett felirat 1705-ös évszáma is emlékeztet rá, a kezdeményezés kerekén 300 éve történt. Érdekes hát nekünk is 2005-ben hozzákezdeni, hogy számba vegyük múltunkat, és ne csak a kezdeteket, hanem mindazt, ami azóta Újlakon történt. (Példa lehet erre az a feljegyzés is az ostrom idejéről, melyet ebben a számunkban közlünk.) Érdekes hozzákezdeni, hogy kigondoljuk, milyen formában, milyen eseményekkel emlékezzünk meg a kettős jubileumról. Szeretettel várja hát az egyházközségi képviselőtestület az újlaki hívek javas-latait és vállalásait, akár lapunk hasábjain ill. szerkesztőségünkön keresztül is.

Fejezze ki a jubileum méltóképpen hálánkat, hogy így, együtt, egy plébánia híveiként Krisztushoz és egyházához tartozhatunk. Amit elődeink oly sok áldozatos buzgalommal létrehoztak, őrizzük és élteszük tovább. Sz. J.

Sas Gyula

Sólyom László felvétele

Kedves és alkalmaszkodó gyermekek vannak, kiegyensúlyozott az életem, a hivatásom egyben a hobbi is, az egyházközségben pedig nagy szeretettel fogadtak. Ez biztossítja számomra a lelki békét.

Azt hiszem, nincs annál nagyobb boldogság a családban, mint amikor a gyerekekkel együtt tudunk örülni egymásnak. A három közül kettő, már a saját életét éli, az

egyik külföldön, a másik itt Budapesten. Így a legkisebb kapja meg az anyukája és a nővérei nagy-nagy szeretetét.

Benjamin – mert hisz róla van szó – Erzsébet néni, a gondos és szeretett hittanár vezetése mellett ismerkedett meg a Biblia világgal, lett elsőáldozó és kezdte meg a ministrálást. Remélem, ez nem csak kezdeti fellángolás részéről, hanem egy hosszú távú lelki kapcsolat első lépései. Számomra pedig nagy kegyelem, hogy hetente több alkalommal a fiammal együtt szolgálhatok az Úr asztalánál.

A bankvilág egy nagyon szigorúan szabályozott terület, és itt a munkaidő vége nincs kötöklélbe vésve. Nagyon sokszor csak késő este tudok végezni a feladatommal, sőt, a szombat és vasárnap sem mindig a pihenést szolgálja. Ezért problémás számomra a különféle egyházközségi rendezvényeken való részvétel, de amelyikre el tudunk menni, azon természetesen ott vagyunk.

A közösség részére az ember akkor tud hasznosat adni, ha amihez ért, abban nyújt segítséget a többieknek. Ezért nagyon szívesen adok pénzügyi tanácsot annak, aki megtisztelt bizalmával. Vagy nagyon szívesen elmagyarázok bonyolultabb banki ügyeket is, és amennyiben a felvetett probléma több embert is érint vagy érinthet, úgy akkor itt, az újságban is válaszolhatok a feltett kérdésekre.

IGE-IDŐ

Kedves testvérek!

E hónapra az alábbi szentírási részt választottam:

„Tiszteld apádat és anyádat, amint az Úr, a te Istened parancsolta neked...”! (MTörv 5, 16)

E parancs a leghangsúlyosabb azok közül, amelyek már nem az Istennel való kapcsolatra és kötelességekre vonatkoznak. Rendkívül fontos elvárás fogalmaz meg, s egyúttal útmutatásként is szolgál számunkra.

Elgondolkodtál-e már azon, testvérem, hogy vajon miért tisztelni és nem szeretni parancsolja Isten a szülőket? Talán mert tudja, hogy a szeretetünk nemcsak akarat, hanem érzelem is, amely ingadozhat? Vagy ezzel is hangsúlyozni kívánja azt az egyedülálló szerepet, amelyet az Ő segítőiként felvállaltak? Hiszen Istenhez hasonlóan életet adtak és gondunkat viselik. Vajon hálásak vagyunk-e nekik ezért a sokszor küzdelmes, áldozatos, nehéz feladatért? Tisztában vagyunk-e azzal, hogy az ő szeretetteljes törődésük nélkül

elvesznénk, elvesztünk volna a világ forgatagában? Netán bosszankodunk, ha más a véleményük, és rálegyintünk a figyelmeztetéseikre?

Nem foglalkozunk-e túl sokat magunkkal és túl keveset övelük? Jut-e rájuk elegendő időnk? Nem fordul-e elő, hogy a nagy rohanásban oda se figyelünk rájuk?

Idős szülőknek segítünk-e eleget, vagy könnyen hagyjuk lebeszélni magunkat? Betegségükben ápoljuk-e őket, fogjuk-e a kezüket? Éreztetjük-e velük, hogy fontosak számunkra?

Ha pedig egyikük vagy másikuk meghalt már, gondolkodtál-e rá szeretettel? „Napi kapcsolatban” maradunk-e vele továbbra is, imádkozunk-e érte rendszeresen, nemcsak hébe-hóba? Kijárunk-e hozzá a temetőbe, gondozzuk-e a sírját, ezzel is kifejezve, hogy nem akarunk elszakadni tőle?

Gondoljuk végig, testvérek, megszületett-e már gyermeki szívünkben a hála és a köszönet szüleink iránt és vajon kifejeződik-e a mindennapok során?

Jülling Erika

Hatvan éve történt Újlakon

Az alábbi szöveg Pálfi Lajos plébános úr feljegyzése a plébániai Historia Domus II. kötetének 99. és 100. lapján.

Budapest ostroma

Serédi Jusztinián hercegprímás kérte Szálasi Ferenc nemzetvezetőt, hogy Budapestet nyílt városnak jelentsék ki. Ez a kérés nem teljesült, és 1944. dec. 24-én, karácsony estéjén, az orosz seregek körülvették a fővárost, és megkezdődött Budapest ostroma. Plébános házanépével a pincébe költözött, mivel a lövedékek az összes szobákat lakhatatlanná tették. – A templom sem menekült meg a pusztulástól, s ez nem az ellenség rovására írható, hanem a németeké, akik egy hatalmas ágyút állítottak fel a templom előtt. Kézifegyverekből, a templom ajtóiból lötték az orosz repülőgépeket. Ettől kezdve templomunkat az orosz tüzérség állandóan lötte. Deviak Mihály sekrestyés I. 22-én jelentette, hogy lakását és a sekrestyét feltörve találta. Német katonák ellopták a légoltalom célját szolgáló vedreket, a sekrestyében ugyanezen célt szolgáló rádiót. A sekrestye szenteltvíztartóját személtádnak használták.

20 német katona beszállásolta magát a plébános pincéjébe, ahol kályhát állítva tékozva fűtötték a plébános tűzfáját és felfalták burgonyakészletét. Ellopták a plébánostól 7 tojós tyúkot meg egy kakast, pokrócot, lámpát. Pár napi ittlét után – Los von hier! kiáltással – elvonultak a Várba, végső ellenállásra. Szemetet és tetűt hagytak maguk után. Ez a demoralizált sereg úgy viselkedett, mint a reformáció idején Wallenstein fosztogató hadai. Január 22-től a szentmisét már nem lehetett a tönkrement templomban és sekrestyében bemutatni. Január 28., vízkereszt u. 4. vasárnap a plébánia-hivatalban volt szentmise. Oltáriszentséget a plébániahivatal páncélszekrényében helyeztük el. Ostrom alatt elhunyt híveket nem lehetett a temetőbe vinni, így őket a halottasháznál szentelte be a plébános. E beszentelések – tekintettel a köznyomorra – díjmentesek voltak. Jan. 27-én bombatalálat érte a plébániaépület belső szárnyát. A mosókonyha mennyezete beszakadt, az egész tető az udvarra esett. A plébános életveszélyben volt, mivel a bombatalálat idején a szomszédos szobában tartózkodott. – A németek ellopták 1 üveg ecetes uborkát és 5 üveg ásványvizet Dorsner János templomgondnok házából, kis unokái alól húzták ki a derékajlat. Át is jött a plébános pincéjébe és megmondta, hogy ezt az „ellenség” megteheti, de a „szövetségeseiktől” nem várta. Január 29-én, hajnalban vonultak ki a németek Újlakról – los von hier! kiáltással – köszönés nélkül. Bűnük a templom pusztulása, melyet ágyúfedezéknek használtak. A németek okatlan ellenállása miatt tönkrement a templom tornya, toronyórája, lélekharang. Tönkrement a plébániaépület egy része, a kultúrház, Segítő Mária kápolna és a szegények alapítványaképpen kezelt ház. Így jutott az egyházközség koldusbotra!

Január 29-én éjjel jelentek meg az orosz előőrsök. Betörték az iroda ablakát és azon keresztül hatoltak be. Az előőrsöket a plébános étellel-itallal fogadta, hogy enyhítse a feszültséget. Ettől kezdve naponként fosztogatók jelentek meg a plébánián, bort stb. követelve. I. 31-én három orosz rabló hatalmas késekkel és revolverrel fegyverkezve a pincében a táskákból értékeket vitt el. Éjjelenként sikoly hangzott, amikor a védtelen nőket meggyalázták. Amikor a katonai hatóságnál felszólaltunk, a válasz ez volt: a magyarok is ezt tették Oroszországban! A bevonulás után pár napra egy orosz katona fegyvert kutatott a templomban. Nem talált. A kórusról egy lövést adott le az oltárképre – jeléül, hogy ő – a féreg – ellensége az Istennek.

II. 8-án feltörték a sekrestyét és szőnyegeket raboltak el. Különösen szerették rabolni az órákat és ékszereket. A plébános többször inzultálták. Puskatussal taszigálták le a pincébe, felhúzott revolverrel fenyegetve. Így raboltak el a templom pénztárából kb. 4 ezer pengőt. Ami a hitéletet illeti, az mély volt. A jámbor hívek maguk vitték haza az Oltáriszentséget szeretteknek, hogy otthon áldozhassanak. A mezőtúri plébános, továbbá Tilka tabáni plébános itt keresett menedéket. II. 21-22. éjjel 4 orosz szállásra tért be. Szó nélkül belefeküdtek a pincében a plébános ágyába, tüzet rakattak, majd reggel teát követtek és köszönés nélkül távoztak. Míg ők az ágyban pihentek, a plébános egy széken ülve töltötte az éjszakát. II. 22. csüt. déli 1 óra egy magyar rendőri bizottság jelent meg és elvitte a misebort. A pár üveg itt maradt bort fél óra múlva orosz rablók vitték el. E nap du. 3 órakor egy fiatal rabló feszegetett egy ládát – a keresztre mutattam – kérdezve: Ismered? Azt mondta: Nyet, nem ismerem! E nap éjjel a plébániakerten át jött egy rabló, aki társainak utat nyitott. Ez a kb. 8 tagból álló rablóbanda felforgatta az egész házat. Irodát, könyvtárt, szobákat mind felforgatták. Ami érték volt, kocsira rakták és 1 fél órai fosztogatás, pusztítás után távoztak. Hajnalig tartott a szétdobált dolgok némi elrendezése. III. 8-án egy fiatal orosz katona a plébánost állon ütötte, sőt a karabélyt is reáfogta, mert segítségért mert kiáltani. Egyetlen segítség volt, ilyen rablótámadás idején kirohanni az utcára és segítségért kiáltozni. Ezt a plébános is párszor megtette.

Február 13-án Buda elesett. Az oroszok kb. 30.000 foglyot ejtettek. Az egyik német fogoly nyakán tábla lógott, ezen felírással: „Megérdemeltük!” – ez éjjel 2 német menekült érkezett, civil ruhába öltözött, menedéket kérve. Ezek előzőleg itt voltak szálláson, azért találtak ide. Az ostrom előtt plébános az értékesebb egyházi ruhákat stb. – egyházhatalósági rendeletre – biztonságba óhajtván helyezni – felküldte a kiscelli kolostorban levő szfv. múzeumba.

A portás állítása szerint – ostrom alatt – részeg német katonák feltörték a ládát – felöltöztek a miseruhákba, fejükre cilindert téve táncoltak. Elrabolták ezek az 5 db. pompás miseruhát, 1 remek palástot, 1 barokk kelyhet, 1 pompás ezüst áttört művű feszületet és sok fehérneműt. Az elpusztult egyházi felszerelések értékét felbecsülni és pénzben kifejezni nem lehet – mert pótolhatatlanok. – Kultúrházunkban egy részeg magyar katona Szokolay Antal kanonok képét késsel behasította. A parancsnok levélben fejezte ki sajnálatát, jelezvén, hogy Isten büntetése utolérte a merénylőt, mert a másnapi ütközetben elesett.

Mindenki azt jósolta, hogy Buda pár nap alatt elesik. Élelmiszert így a plébános se hívei nem tároltak; de nem is tárolhattak, hiszen a hatodik évében járó háború nyomora mindnyájukat fojtogatta. A plébániaépület ajtaját állandóan döngették éhes emberek, akik egy falat kenyérért esdekeltek. Isten csodája, hogy a plébános is meg háznépe is átszenvedték az ostromot. Bab-borsó-burgonya – ezek voltak az ételek. Délben-este üres főzelék zsír nélkül. Reggeli-re zsír nélküli rántottleves. Lovak alól szedett kukorica és korpa kenyérpótlóul szolgált.

A német tolvaj – az orosz rabló; a német pogány – az orosz istentelen! E két nagy nemzet fia igazolták Jézus mondását: „a fát gyümölcszeikről ismeritek meg!” Most láttuk csak, hogy emberi életet élni: csak Krisztus evangéliuma szerinti társadalomban lehet. „Háborútól és éhségtől ments meg Uram minket!” Ha a Mindenszentek litániáját imádkozzuk, életünk végéig eszünkbe jutnak Buda ostromának rémségei.

Beszéljünk Istennel — mondja az ortodox egyház

Mindig izgalmas és szép feladat, ha az ökumené keretében erősíthetjük a kapcsolatot keresztény testvéreinkkel. Bilku Roland Szerгий atyát, a Magyar Orthodox Egyházmegye hivatali titkárát arra kértem, magyarázza el röviden, mi a különbség az ortodox keresztény és a katolikus egyház között.

Mint ismeretes 1054-ig, a hivatalos egyházzszakadásig egységes volt a kereszténység. Azóta ortodoxnak – magyarul igazhitűnek, igaz módon dicsőítőnek - nevezzük a kereszténység keleti ágát. Ez több helyi, ún. autokefál egyházból áll, amelyeknek külön főpapi testülete, szinódusa van. Az egyházak vezetői általában pátriarkák, metropoliták vagy érsekek, és egymás között egyenlők, habár tiszteletbeli hierarchia létezik közöttük. Több egyház a görög tradíciókra épül, mint a konstantinápolyi, a jeruzsálemi, az antióchiai, az alexandriai vagy a ciprusi. A másik nagy, meghatározó tradícióval rendelkező alap az orosz egyház. Az orosz hagyományból nőtt ki a lengyel, a cseh és szlovák, valamint az amerikai ortodox egyház. Ezeknek ugyan mind sajátos arculatuk van, és teljesen önállóak, de lényegüket tekintve egységes berendezkedésűek, vagyis hitünkben, dogmáinkban és szertartásainkban megegyezünk, legfeljebb igen kis különbségek vannak.

Az ortodox liturgia (a katolikus misének megfelelő istentiszteletünk) igen látványos, a mai katolikus misénél jóval gazdagabb. Mi a 118. zsoltár szavai szerint mind a mai napig hétszer dicsőítjük az Urat egy nap. Nálunk nincsenek szerzetesrendek, egy szerzetesség létezik. Ennek van férfi, illetve női ága. Tevékenységüket tekintve legfőbb elfoglaltságuk Isten dicsőítése és az üdvösségért végzett imádságos munka. Nagyböjtben például az első és utolsó héten napi 12-14 órát vannak a templomban. Az ortodox istentiszteleteken a hívek a papsággal együtt végig állnak, csak a legidősebbek és betegek ülnek le, vagy inkább támaszkodnak az ún. sztaszidionokban. De ezek csak külsőségek. A lényeges különbséget a lelkeségben érzem. A Szentírás magyarázatakor sajnos sok keresztény felekezet papjai, lelkészei hajlamosak bizonyos eseményeket, szavakat csak és kizárólagosan szimbólumokként értelmezni. Mi nem tudjuk nem meglátni azt, hogy az evangéliumokban leírt csodás gyógyulások, és a lelki élet egyéb jelenségei ma is megtörténnek életünkben, templomainkban. A csodák valóban léteznek, de csak ha az ember valóban hisz Istenben! Mondok erre egy példát. Betévedt hozzánk kétségbeesésében egy néni és megkért, hogy imádkozzak a fiáért, aki elhagyta és talán sohasem jön már vissza. Amikor az asszony hetekig nem jelentkezett, már rossz érzésem támadt. De egyszer csak megjelent és boldogan beszámolt róla, hogy visszatért a fia. Isten minden nehézségünkben, kísértésünkben, betegségünkben mellettünk áll, és – bár imáinkban sohasem nevezzük meg konkrétan, mit is kérünk, hiszen gyarló testies gondolkodásunk miatt nem tudjuk, mire is van igazán szükségünk – mindig a számunkra üdvös módon segít meg bennünket. Nekünk, embereknek igazából csak egy dologra van szükségünk, a bűnbánatra. A földi életben szükséges minden egyéb dolog – Isten ígérete szerint – megadatik nekünk.

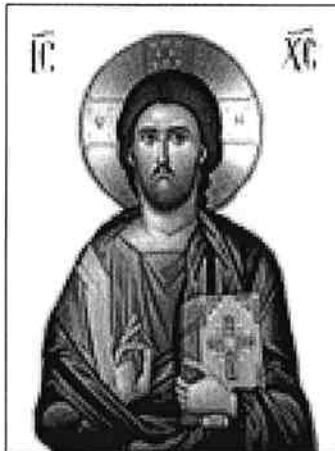
Hogy történik a gyónás, van-e penitencia? Úgy tudom, két szín alatt áldoznak.

A gyónás szertartása egy közös imádságos résszel kezdődik, amelyen minden gyónni szándékozó ember részt vesz. Ezután egyenként egy állványnál, Krisztus ikonja és keresztje, valamint evangéliuma előtt gyónnak az emberek. A pap – akit a magyar közvélemény pópának is ismer – meghallgatja az embereket oly módon, hogy a többiek ne hallják. Penitencia nincs, mert a bűnbánat ingyenes, a bűnök súlyosságát emberi mértékkel lemérni lehetetlen. A papnak csak egy lehetősége van, hogy megtagadja a föloldozást, mégpedig ha meggyőződése szerint az illető bűnbánata felületlen, nem őszinte. Az ilyen esetben alkalmazott „büntetés”, az eptímia, csak az lehet, hogy a bűnbánat elmélyítése érdekében bizonyos ideig nem oldozzuk föl, esetleg a többi

Szentségtől is eltiltjuk. Ez azonban különös figyelmet és erőfeszítést követel meg a paptól is, hiszen az ő felelőssége, elérnie az eptímia célját. Mi nem a bűn nagyságát vizsgáljuk, hanem azt, hogy megbánta-e az illető a bűnét. A bűnt egyfajta lelki sebként értelmezzük, amit lehetőség szerint minél gyakrabban „kezelni”, gyógyítani kell: bűnbánattal, böjttel, templomba járással, jótékonykodással és főként imádkozással. Lehetőség szerint minden áldozás előtt ajánlja az egyház a gyónást is, hiszen ahogy Dávid próféta írja az 50. zsoltárban: „Töredelmes és megalázkodott szívet nem vet meg az Isten”.

Hazánkban hány ortodox egyház működik, és az Önöké, a magyar miért tartozik Moszkvához?

Magyarországon öt ortodox egyházi joghatóság van jelen: a szerb, a román, a magyar, a bolgár és a konstantinápolyi. Ma hazánkban a legnagyobb ortodox egyházmegye a szentendrei központú szerb, amely vagy negyven templommal büszkélkedhet, de a román, amelynek Gyulán van a központja, szintén rendelkezik úgy harminc templommal. A magyar csak a harmadik ebben a sorban a maga 10-11 templomával. A Petőfi téri templom alapítói azok a Budapesten élő görög, román, albán és magyar nemzetiségű kereskedők voltak, akik mind beszélték a kereskedelem akkori nyelvét, a görögöt. Saját templomuk felépítése előtt a Tabánban állt egykori szerb templomba

jártak, az ott használt istentiszteleti nyelvet azonban egyáltalán nem értették, ezért kértek engedélyt a szerb püspöktől saját templom építésére, ahol görögül folytak az istentiszteletek. Az elmagyarosodásnak köszönhetően azonban az egykor közös görög nyelvet is egyre kevesebben értették. Emiatt az 1930-as évekre elnéptelenedett az egyházközség. Mindent megpróbáltak, ám sem Konstantinápoly, sem Belgrád, sem Bukarest, hanem csak Moszkva engedélyezte a magyar nyelv használatát, ami 1945-től fokozatosan bevezetésre is került.

Itt szeretném elmondani, hogy nem igazak azok a vádak, miszerint az orosz ortodox egyház a kommunizmus bérence lett volna. Rengeteg vértanú püspök, pap, szerzetes és világi hívő vére bizonyítja ennek ellenkezőjét. Közülük több ezer mártírt is lett avatva. Ma 600-700 újra működő kolostort számolunk Oroszországban, egyre nagyobb ereje van Isten dicsőítésének. Mi arra tanítjuk az embereket, hogy ne csak elmélkedjenek, filozofáljanak Istenről, hanem tanuljanak meg beszélgetni Vele, szolgálni Neki.

1996-ban az orosz ortodox és a római katolikus egyház egyháztői között nem jött létre a Pannonhalmára tervezett találkozó, most mintha megint közeledés mutatkozna. Optimistán látja az ökumené jövőjét?

A megszakadt beszélgetést természetesen folytatni kell. Mi is fájdalommal tekintünk a Krisztus Egyházában történt szakadásra, és hiszünk benne, hogy imádsággal és szeretettel ez is orvosolható. A pannonhalmi találkozó egyébként azért nem jött létre, mert a prozelitizmust és az uniót (ld. görög katolikus egyház) másként ítéltük meg. Mi az uniót nem hídnak, hanem a két egyházat elválasztó falnak tekintjük. Ebből támadt nézeteltérés II. János Pál pápa és II. Alexij között. De mára már vannak biztató jelek, papjaink és püspökeink között egyre jobb a kapcsolat, ígéretesen folynak a tárgyalások. Mint ismeretes, nemrégiben hazánkban járt Kirill szmolenszki és kalinyingrádi metropolita, az orosz egyház külügyi osztályának vezetője, aki meghívta Erdő Péter bíboros urat Moszkvába. Természetesen a tárgyalások során sem hitünket, sem hagyományainkat nem szándékozunk feladni, de nem zárkozunk el semmiféle párbeszédétől, hiszen erre ma nagy szükség van.

Jobbágy Éva

Családi események

Megszületett: november 29-én Szövényi-Lux Márton és Csányi Krisztina ötödik gyermeke, Gergely, aki Szövényi-Lux Endre unokája.

Halottaink:

Dr. Udvary Tiborné (80), Fecske László (86), Dr. Szabó Ödön (95), Dr. Plattner István (65).

Karácsonyi koncert

Lesótétített templomunkban, gyertyafények mellett kezdte meg hagyományos karácsonyi koncertjét a Sarlós Boldogasszony kórus december 19-én, a vasárnap esti szentmise után. Templomunk remek akusztikáját kihasználva a szereplők a tér négy sarkán és közepén elhelyezkedve szólaltatták meg a középkori Waltner egy szép kánonját. Bevezetőjében András atya kedves szavakkal méltatta az énekkar munkáját. A gregorián dallamok után Kodály elmaradhatatlan Adventi éneke következett, majd egy hangulatos spritiuálé. A kórus tagjai az est folyamán több ízben a Szentírásból olvastak föl részleteket. Tóth Miklós Zsolt karnagy a szentélyben elhelyezett harmónium segítségével idén is megénekelte a közönséget. Liszt Ave Mariája után felemelő hatást keltettek az érdekes, bizánci hangzású ortodox énekek is. A közönség, amely teljesen megtöltötte a padosokat, feszült figyelemmel, átszellemülten követte a produkciót, és csak a karnagyunk búcsúszavait követő lendületes, kirobbanóan vidám záróének után tört ki tapsban. Igaz, akkorra már vastapsot ütöttek a tenyerek. A ráadás után egy újabb szép este emlékével távoztak az agapéra a vendégek s a résztvevők. A Szent István terem zsúfolásig megtelt, a vendéglátó énekkar nagy örömmel fogadta az érkezőket, akikkel élénk beszélgetés alakult ki. Sokan jöttek el a volt kórustagok közül is.

A nagymúltú Cantilena együttesből alakult Sarlós Boldogasszony Kórus társulata megtalálta új szerepét. Egyébként éppen január első napjaiban ünneplik megalakulásuk egyéves születésnapját. Az igényes előadásokon kívül más titkos vágyaik is vannak: szeretnék elérni, hogy az állandó létszám meghaladja a harmincat, hogy stabilan repertoárjukba vehessenek oratórikus és népi ihletésű műveket. Ezért továbbra is szeretettel várják a jelentkezőket. Januárban újabb megmértetések várnak rájuk: vendégszerelés a békásmegyéri és a remek akusztikájú Bakáts téri templomban. Régen terveik közt szerepel egy erdélyi turné is, amelynek szervezésében Gyula atya lesz segítségükre. Különösen aktuális ez most, amikor vigaszra szorul mindenki, aki nemzeti összetartozásra vágyik.

J. É.

Mikor is álljunk fel?

Örvendetes látni, hogy testvéreink többségében él a liturgia iránti érzék. Mostanában például minden különösebb magyarázat nélkül, pusztán a miséző *ráutaló magatartásának* hatására egyre több hívő – az utóbbi időben gyakorlatilag mindenki – feláll az *Alleluja* éneklésekor. Eddig ugyanis ez sem minálunk, sem általában a többi katolikus templomban nem volt szokás.

Aktualitást ad a témának, hogy az öt belvárosi templom összefogott a „figyelmesebb részvételért a szentmisében”, és dicséretesen néhány, a korábitól eltérő szokás bevezetését javasolják. Persze ez a kérdés egyáltalán nem újkeletű, és csak bátorításul szolgálhat, hogy a Szentatya *Mane nobiscum* kezdetű apostoli levelében minden egyes plébániai közösségnek javasolja a *Római Misekönyv Általános Rendelkezéseinek* (RMÁR) tanulmányozását (*Mane nobiscum* 17.). Azt sem szabad elfelejteni, hogy bár magyar nyelven még nem hozzáférhető, 2002-ben megjelent a Római Misekönyv új, harmadik kiadása, amelyben egyes dolgok már másképpen szerepelnek, mint az előzőben (*Institutio Generalis Missalis Romani*, IGMR).

Lássuk most az előírások jelen szempontunkból legfontosabb részletét. Ezek a régi Misekönyv (RMÁR) 21. pontjában és az új Misekönyvben (IGMR) 43. pontjában egybehangzóan található meg. Tehát:

„(...) Minden szentmisén, hacsak nincs más rendelkezés, állni kell a Kezdőének elejétől, illetve a pap oltárhoz vonulásától egészen a Könyörgés (collecta) végéig, az alleluja éneklésekor, evangélium előtt; az evangélium, továbbá a Hitvallás és az Egyetemes könyörgések alatt; (...) A hívek üljenek az olvasmány, a szentlecke, a válaszos zsoltár, a homília alatt, valamint felajánláskor, amíg az áldozati adományok előkészítése tart, és tetszés szerint, amikor áldozás után szent csendet tartanak.”

A képet bonyolítja, hogy a szöveg következő mondata az illetékes püspöki kar feladatának delegálja az adott „*gesztusok és testtartási módok alkalmazását az egyes népek szokásaihoz*”. Így a nevezett pont lábjegyzetében megjelent a ránk vonatkozó előírás, mely így hangzik:

„A hívek álljanak:

1. A pap bevonulásától a bűnbánati ima végéig. (Irgalmazzon nekünk... Ámen.)
2. Az Evangélium, a Hitvallás és az Egyetemes könyörgések alatt.
3. A Miatyánk bevezetésétől a béke átadásának végéig. (Legyen békesség köztünk mindenkor!)
4. Az áldás, az elbocsátás alatt és kivonuláskor. (...)

A lábjegyzet engedményei – mert végül is azok – adott történelmi körülmények között születtek, és józan liturgiai megfontolások alapján nem valószínű, hogy az újabb fordításban is szereplnének, hiszen az „alkalmazás feladata” elsősorban a rómainak, az európaiakól jelentősen eltérő vallási-kulturális szokásokkal bíró területeken élőkre vonatkozatható.

Talán nem is kell túl aprólékosan magyarázni, annyira logikusan fakad a liturgia szellemiségéből az alábbi két kiemelt „változtatás”:

Az 'Uram, irgalmazz', „*amellyel a közösség az Úrhoz kiált irgalomért esedezve*” (RMÁR 30., IGMR 52.); a semmilyen más szöveggel nem helyettesíthető Dicsőség, „*ez a nagyon régi, tiszteletre méltó himnusz, amellyel a Szentlélekben összegyűlt Egyház az Atyaistent és a Bárányt dicsőíti, és hozzájuk könyörög*” (RMÁR 31., IGMR 53.); valamint az „*Isten színe előtt*” (RMÁR 32.) elmondott misekönyörgés sehogy sem fér össze a kevesebb tiszteletet és összeszedettséget jelző ülő helyzettel.

Az Alleluja, illetve az Evangélium előtti vers (nagybőjti időben nincs alleluja!) pedig – mint az utóbbi neve is mutatja – szervesen az evangéliumhoz tartozik, gyakran az evangéliumi szövegrészből emel ki egy gondolatot. Ekkor hozzák ünnepélyes körmenetben – ha tartanak ilyen – az evangéliumos könyvet gyertyák és füstölő kíséretében, tehát a felállás Isten megtestesült Igéjének, Jézus Krisztusnak szól, aki az örömhírt meghirdette a világnak.

A továbbiakban tehát – hacsak egészségi állapotunk nem akadályoz meg benne –, csak a misekönyörgés végeztével ülünk le, és már az alleluja első felhangzásakor állunk fel.

a liturgikus munkacsoport nevében Dr. Molnár Gábor

Egyházközségünk rendszeres programjai

Miserend: hétköznap: 6³⁰, 18⁰⁰

vasárnap: 7³⁰, 9⁰⁰, 10³⁰, 18⁰⁰

Gyónatás: szentmisék előtt és után.

Szentségimádás: minden csütörtökön és minden hónap első szombatján az esti misék után.

Zsolozsma: péntek 7; vasárnap 17³⁰

Gyermekeinkért ajánljuk fel minden hónap 21-én az esti szentmisét.

Szent István kápolna miserendje:

hétköznap: 17³⁰; vasárnap: 9⁰⁰, 11⁰⁰

Margitszigeti kápolna új miserendje:

vasárnap 11⁰⁰

Iroda (Bécsi út 32. ☎: 335-3573):

Új hivatalos idő:

hétfőn és pénteken 10⁰⁰ – 12⁰⁰

kedden, szerdán és csütörtökön 16⁰⁰ – 18⁰⁰

Karitás (Bécsi út 18.): hétfő 17⁰⁰ – 19⁰⁰

Könyvtár (hittantermek előterében):

vasárnap 10⁰⁰ – 10³⁰ és 18⁴⁵ – 19⁰⁰

Teadélelőtt: minden hónap második vasárnapján a 9-es mise után a Szent Erzsébet teremben.

Nyugdíjasklub: minden héten kedden 10 órakor a Szent Margit teremben.

Januári program:

Január 11.: Arany János költészete

Január 18.: Megemlékezés Szent Margitról, Sára és Margit névnapok megünneplése

Január 25.: Az Irgalmas rend magyarországi története

Kreatív magyar szakkör

Az évtizedes múltra visszatekintő kerámiaszakkör januártól kibővített formában működik tovább. Mint egykor a fonóban vagy kalákákon, szabadon választott kismesterségek gyakorlása közben mesél „Pista bácsi” a gyerekeknek a magyar történelemeről. Simon István várja a zenélni, táncolni, színészkedni, szavalni, rajzolni vagy agyagozni szerető gyermekeket először 2005. január 6-án 16 órakor a Szent István hittanteremben.

Újlaki Hangok

Megjelenik havonta

A szerkesztőbizottság tagjai:

Havasiné Zentai Edit, dr. Keglevich Lászlóné, dr. Koncsosné Jobbágy Éva, Szaszovszky József

Kiadja: Újlaki Sárkány Boldogasszony Plébánia (1023 Budapest, Bécsi út 32.)

Felelős kiadó: Spányi András

Januári naptár

1. Szo. *Újév, Szűz Mária, Isten Anyja* – kötelező ünnep, vasárnapi miserend
2. V. *Vízkereszt, Urunk megjelenése*
6. Cs. *Gáspár, Menyhért, Boldizsár*
9. V. *Urunk megkeresztelkedése*

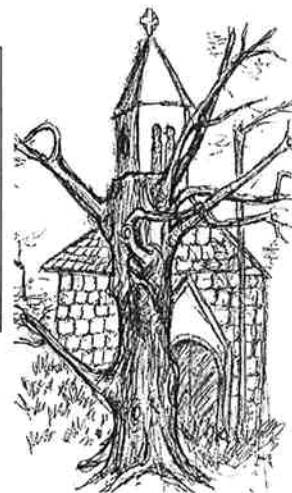
Szent Margit ünnepe a Margitszigeten

Január 16-án, vasárnap délelőtt 11 órakor az ünnepi szentmisét Dr. Erdő Péter bíboros úr celebrálja a romoknál felállított oltárnál.

Délután 4 órakor imaóra Szent Margit sírjánál.

A Szent Mihály kápolnában a triduum január 16 – 17 – 18-án (vasárnap, hétfő, kedd) du. 5 órakor lesz, a szentbeszédeket Szabó Gyula atya mondja.

18. K. *Árpád-házi Szent Margit*
22. Szo. *Boldog Batthyány Strattmann László*
24. H. *Szalézi Szent Ferenc*
25. K. *Szent Pál megtérése*
28. P. *Aquói Szent Tamás*
31. H. *Bosco Szent János*

Székely Jula grafikája

Hírek, hirdetések

* Adó. Akik személyi jövedelemadójuk 1-1%-áról rendelkezhetnek, azoknak szíves figyelmébe ajánljuk egyfelől a Katolikus Egyházat (adószáma: 0011), másfelől az újlaki plébániához tartozó két alapítványt. Az Újlaki Sárkány Boldogasszony alapítvány adószáma: 18083440-1-41, az Újlak Karitás alapítványé: 18018844-1-41.

* Plébániánk idén is részt vett a nehéz helyzetűek karácsonyi megajándékozásában. A II. kerület támogatandó személyek 50 fős névsorát kérte és kapta karitás szervezetünkötől, a III kerület 200.000 forintos segélyét viszont mi osztottuk szét ajándékcsomagok formájában 96 rászoruló között. Mindkét önkormányzat segítségét köszönjük!

* Január 16. és 23. között kerül sor a szokásos ökumenikus imahétre a keresztények egységéért. Mi január 20-án az esti szentmise után igeliturgiára várjuk protestáns testvéreinket, ígét hirdet: Bálintné Varsányi Vilma evangélikus lelkész.

* Figyelem! Tartásjavító torna kezdődik hölgyeknek január 4-től keddi napokon. A külföldi tapasztalatokkal rendelkező oktató szeretettel hív mindenkit, aki bármilyen panasszal küszködik vagy azt szeretné megelőzni. Kezdet: 9.30-kor a Szent István teremben. Vége kb. 11 órakor. A foglalkozások karitatív alapon folynak, önköltségi ár: 200 forint alkalmanként. Vastag zoknit, törülközőt érdemes hozni. Ez a torna nem megerőltető és rendkívüli felfrissülés jelent, mindenkit szeretettel várunk.

* Eladó a II. kerületben a Lajos utca–Lukács utca sarkán levő 2 szoba étkezős, 58 nm-es napfényes lakás beüvegezett loggiával 13,8 millió forint készpénzért. Alacsony közös költség, az autótárolás őrözött. Tavasszal beköltözhető. Telefon: 33-50-389, mobil: 30/39-49-124 (hosszan csengetni). Megtekintés megbeszélés szerint.

Postánkból

Miért nem?

Hiába várták a határon túl élő magyar testvéreink az igennel teli Mikulás csizmát! Több volt az üres, mint a teli! Nekünk is – sokaknak – igen szomorúan telt a Mikulás este a rossz hírek miatt. Wass Albert a *Te és a Világ* c. művéből az alábbi részlet jutott eszembe: *A világ szép és különös. Csak sok benne a nagyon beteg ember. Az izgága, az irigy, a gyűlölködő. A gonosztevő és a diktátor, az örült és a hős. Fertőzik és rontják a világot, amennyire adottságaikból kitelik. De egészen elrontani nem tudják mégsem, ha ezerszer is azt hirdeti a látszat.*

Kedves határon túli magyar testvéreink! Bár nem elegendő, de sokan voltunk, akik igent mondtunk, így nekünk nem kell szegyenkeznünk.

Szeressük egymást, emberek! Tegyetek jót! Jót tenni jó, próbáljátok ki!

Polgár Ferencné